

Sygn. akt I CSK 1004/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z wniosku M. M.

przy uczestnictwie I. B., K. D., I. H., M. S., M. J., G. S., W. M., J. R., J. P., I. B., E. P., D. I., I. C., M. Z., M. F., D. Z., K. B., M. A., M. A., D. K., B. W., R. M., H. B., J. B., K. P., M. C., A. C., M. S., H. A., W. R., Z. R., J. R., M. K., J.S., M. K., Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę O., L. B.

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 kwietnia 2022 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy M. M. na postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 31 sierpnia 2020 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 1 350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2020 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy M. M. od postanowienia z dnia 10 maja 2019 r. Sądu Rejonowego w O., w sprawie o zasiedzenie.

Powód wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył postanowienie Sądu II instancji w części, nie precyzując, w jakiej (w skardze wskazano „w zakresie, w jakim apelacja wnioskodawcy [...]”) i domagał się, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylenia zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonym zakresie i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik Skarb Państwa, reprezentowany przez Starostę O. i zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od wnioskodawcy na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na

ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a także potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.). Tymczasem szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane.

W skardze kasacyjnej wnioskodawcy jako „istotne zagadnienia prawne, wymagające wykładni przepisów (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.)” powołano pytanie: „czy

rozpatrując sprawę o nabycie nieruchomości przez zasiedzenie sąd orzekający jest związany zakresem wniosku czy też władny jest orzec poza granicami wniosku, zgodnie z ustaleniami znajdującymi potwierdzenie w zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym?”. Pytanie to zostało sprowadzone do potrzeby udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy w niniejszej sprawie możliwe było wydanie orzeczenia, w myśl którego wnioskodawca nabył własność przedmiotowej nieruchomości przez zasiedzenie z dniem 2 września 2007 r.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. zauważyć należy, iż skarżący nie wykazał, aby sformułowane przez niego zagadnienie prawne było istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś jego wyjaśnienie mogło się przyczynić do rozwoju prawa. Zagadnienie to odnosi się bowiem do hipotetycznego stanu faktycznego, nieobjętego ustaleniami faktycznymi Sądu Okręgowego. Podkreślić również należy, że zagadnienie to jest skorelowane z podstawami skargi, w ramach których skarżący zarzucił naruszenie art. 176 k.c. i art. 233 k.c., zmierzając do dokonania odmiennych ustaleń faktycznych przez Sąd Najwyższy. Tymczasem w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Wobec ustaleń faktycznych Sądu II instancji i będącej ich konsekwencją oceny prawnej, sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie może być podstawą przyjęcia niniejszej skargi do rozpoznania.

Ponadto skarżący nie wyjaśnił, na czym miałyby polegać potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i jakie to przepisy miał ma uwadze. Dlatego należy uznać, że przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie występuje w tej sprawie. Jedynie ubocznie trzeba wyjaśnić, że powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących

w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2022 r., I CSK 790/22, niepubl.). W przedmiotowej sprawie brak jest takiego wyводу.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art.398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c.